

INGEZONDEN.

TWEELINGEN.

Aan dr. WAARDENBURG.

I. Wij, verloskundigen, houden à priori tweelingen van ongelijk geslacht voor twee-eiig, omdat wij gelooven, dat het geslacht bij het bevruchte ei wordt of is bepaald.

Wij zijn geneigd tweelingen van gelijk geslacht voor twee-eiig te houden, wanneer wij niet alleen twee vruchten en twee amnia vinden (wat ook bij één-eiige het geval is of behoort te zijn), maar bovendien twee choria en twee afzonderlijke placentae.

Wij zijn geneigd tweelingen van gelijk geslacht voor één-eiig te houden, wanneer de beide vruchten door een gemeenschappelijk chorion zijn omhuld en er één placenta is, die zich niet in twee helften laat scheiden.

Wij gelooven, dat tweelingen van gelijk geslacht één-eiig zijn, ontstaan door splijting van de kiem, nadat het trophoblast is gevormd, maar vóórdat het amnion is aangelegd, wanneer wij niet alleen zien, dat de placenta één samenhangende massa vormt, maar bovendien kunnen vaststellen, dat tusschen het gebied der navelstrengvaten van de ééne en dat van de andere vrucht verbindingen bestaan als bewijs, dat beide vruchten met één trophoblast zijn aangelegd. Dat de vruchten dan één-eiig zijn, d.w.z. zijn voortgekomen uit één eicel en één zaadcel, weten wij weliswaar niet met volmaakte zekerheid, maar wij hebben dan toch in het trophoblast een getuige uit een zéér vroeg ontwikkelingsstadium.

Moeten wij na nauwkeurig onderzoek (ontleding, opsprengen van vaten, Röntgenographie) tot het besluit komen, dat in de gemeenschappelijke placenta geen vaatverbinding bestaat, dan kunnen wij — evenals bij twee choria of twee placentae — noch de één-eiigheid, noch de twee-eiigheid der gelijkgeslachtelijke tweelingen uitsluiten.

Er zijn dus heel wat gevallen, waarin dit bij de geboorte op deze wijze niet kon worden vastgesteld.

H. W. SIEMENS (München), hierover ontevreden, tracht dit uit te vinden door bij tweelingen, van gelijk geslacht, te zoeken naar overeenkomst in kleur en vorm van de haren, de kleur der oogen en van de huid, lanugo-beharing, zomersproeten, teleangiectasieën, verhoorning van huidfollikels, tongplooiën, vorm van het gelaat, van de ooren, van de handen en den algemeenen lichaamsbouw. Is hierin gelijkheid of vergaande overeenstemming, dan houdt hij ze voor één-eiig. Ik zou echter willen vragen, of tusschen twee-eiige tweelingen, wanneer zij bijv. uit twee eicellen van één follikel afkomstig zijn, niet even groote overeenstemming zou kunnen bestaan?

Is dit het geval dan geven de criteria van SIEMENS ten hoogste waarschijnlijkheid, maar geen zekerheid.

II. Wanneer wij aannemen, dat één-eiige tweelingen zijn ontstaan door splijting van één kiem, dan achten wij ons daartoe gerechtigd op grond van proeven, o.a. door DRIESCH, SPEMANN e.a. genomen. Deze hebben bewezen, dat het zóó kan.

Splijting van de kiem kan volledig of onvolledig, symmetrisch of asymmetrisch zijn. Onvolledige splijting geeft symmetrische „dubbel"-vormen: thoracopagus, xiphopagus, vruchten met twee hoofden, vier armen, vier beenen enz. of asymmetrische „monstra" met een „te veel". Volledige, symmetrische splijting geeft „gelijke" tweelingen; volledige sterk asymmetrische splijting een „normale" vrucht met een „parasiet", slechts door pseudo-navelstrengvaten met den „autosiet" verbonden: de „acardius en zijn verwanten" (SCHARZ): acephalus, acormus, amorphus. Dat minder sterke asymmetrie oorzaak kan zijn van ongelijke ontwikkeling (microcardie met kleine en groote nieren, weinig en véél vruchtwater, mag niet worden ontkend. Maar het gaat niet aan om elke ongelijkheid in ontwikkeling en groei van één-eiige tweelingen daaraan toe te schrijven, want verschil in uitwendige omstandigheden (bijv. ongelijkheid in de deelen der placenta, die de beide vruchten verzorgen, ongelijke druk bij ongelijke hoeveelheid vruchtwater) kunnen van oorspronkelijk gelijk aangelegde vruchten zeer ongelijke kinderen maken, zoodat

de ééne welvarend wordt en de andere noodlijdend, zelfs in die mate, dat zij afsterft en onder bepaalde omstandigheden een foetus papyraceus wordt. (Dit komt ook bij twee-eiige tweelingen voor).

Voor zoover ik weet zijn alle verloskundigen het hierover vrijwel eens. Het onderzoek van pasgeboren kinderen en hun nageboorte moet nauwkeurig werden verricht en kan zelfs dan nog niet altijd uitsluitel geven omtrent alle vragen, de één-eiigheid van gelijkgeslachtelijke tweelingen betreffende. Maar wij mogen eischen dat degenen, die het vraagstuk der tweelingen bestudeeren, met de vondsten der verloskundigen rekening houden. Dr. WAARDENBURG's sententie: de gynaecologen zijn dus niet de beste beoordeelaars van de al of niet identiteit der één-eiige tweelingen schijnt mij niet gerechtvaardigd, te meer, omdat „dus” oogenschijnlijk geen andere beteekenis heeft, dan dat de „gynaecologen” niet geneigd zijn à priori het dogma der identiteit van één-eiige tweelingen te aanvaarden.

den Haag, 22 April 1928.

G. C. NIJHOFF.

DE ARTS-KUNSTENAAR.

Dat een geneeskundige in de kunst voorkomt, hetzij in ernst, hetzij gecaricatureerd, hetzij zóó in ernst, dat het in ons eigen oordeel meer op caricatuur lijkt, is geen zeldzaamheid, dat een geneeskundige zelve kunst scheidt, wel. En in het verleden, en in het heden zijn zij bij name te noemen. Blijkbaar leent de practijk of onze wetenschap zich er niet toe om gemakkelijk met kunst samen te gaan.

RABELAIS, in 1483 geboren, werd eerst priester en legde zich voornamelijk toe op talen. Zijn leven was niet geheel ordelijk. Op 47-jarigen leeftijd ging hij aan de beroemde „faculté de Montpellier” in de geneeskunst studeeren, werd „bachelier” en gaf in het Latijn enkele geschriften van HIPPOCRATES uit. Toch kreeg weer de taalstudie de voorkeur; in 1532 en 1533 verscheen zijn beroemd levenswerk „Vie de GARGANTUA et de PANTAGRUEL”. In 1534 vergezelde hij weer als lijfarts, tevens secretaris, den kardinaal JEAN DU BELLAY naar Rome. In 1537 promoveerde hij tot „docteur en médecine” in Montpellier en daarna oefende hij de geneeskunst ook practisch uit. Als schrijver was hij een der vijf groote prosateurs uit de 16de eeuw: RABELAIS, de koningin van Navarre, CALVIN, AMYOT en MONTAIGNE.

De moderne, nog levende Fransche geneeskundige-schrijver is GEORGES DUHAMEL (*Possession du monde, Confessions de minuit, Vie des martyrs*).

De Weensche geneeskundige ARTHUR SCHNITZLER gaf en geeft nog juweeltjes van zielsontleding (dr. BERNHARDI, ELSE, *Spiel im Morgengrauen, Carnaval* enz.).

In ons land was SAMUEL KOSTER medicus aan het Binnengasthuis en oprichter van de Duitsche academie; hij schreef tooneelstukken, o.a. *Iphigenie*.

JAN PIETER HEYE, oud-secretaris-hoofdbestuurder onzer Maatschappij, leeft als dichter voort.

FREDERIK VAN EDEN en ALETRINO zijn meesters van een vorig geslacht.

Later schreef VAN EPEN tooneelstukken: „De akker schaamt zich niet; dit werd in de Stadsschouwburg opgevoerd.

De medicus-tandarts-scheepsarts SLAUERHOF behoort tot de meest bekende Nederlandsche dichters der jongste generatie; KEET in Transvaal schrijft verzen in het Zuid-Afrikaansch.

BIJSTERVELD, nu in Kediri, zou als concertzanger zeker geslaagd zijn. FRANS MEYER was een begaafd violist. Ongetwijfeld is deze lijst aan te vullen; ongetwijfeld zijn er nog verscheidenen, vooral op muzikaal gebied (SCHLEICH), die in eigen kring als kunstenaar erkend worden.

Maar lang is de lijst van geneeskundigen-kunstenaars toch in ieder geval niet.

Als eenig schilder daartusschen staat HENK WIEGERSMA uit Deurne, zoon van collega J. WIEGERSMA uit Lith. Hij exposeert nu in het stedelijk Museum in Amsterdam, waar twee zalen met zijn werk, meest figuurstukken, gevuld zijn.

Een oordeel erover uitspreken kan ik niet. In ieder geval zal collega WIEGERSMA zelve wel weten, dat zijn oud-leermeester in de anatomie zeker niet in alle opzichten met zijn visie op de menschelijke contouren zou kunnen medegaan.